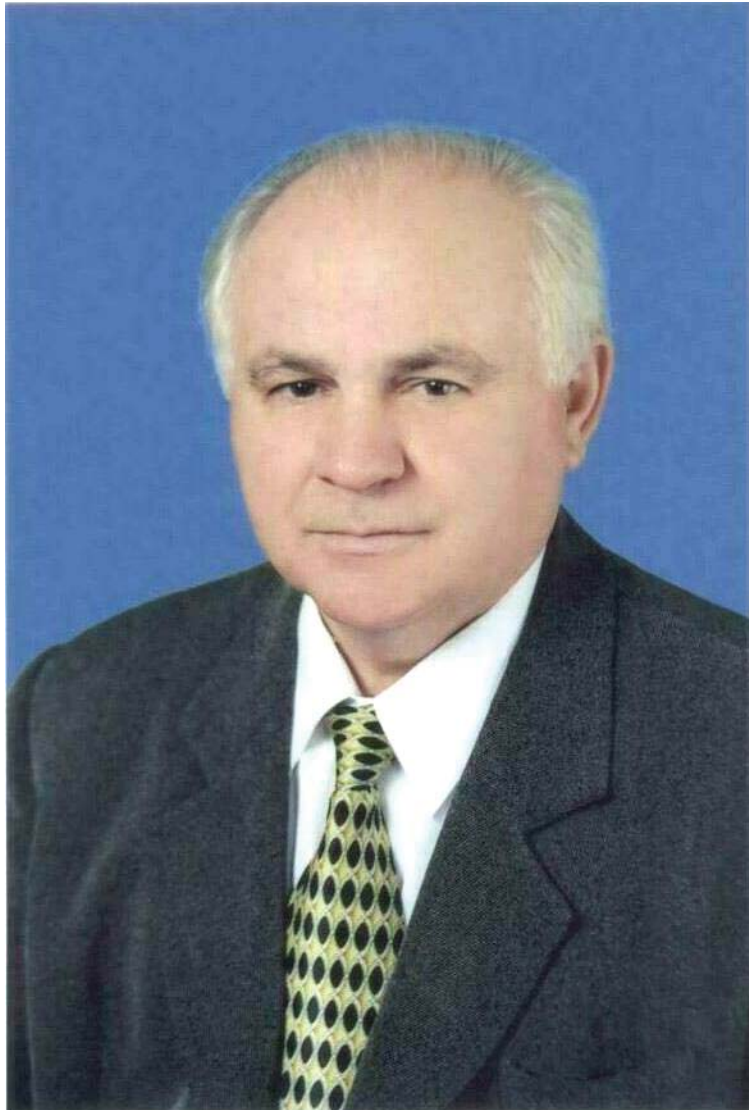

НАШІ ЮВІЛЯРИ

---

*28 грудня 2011 року виповнюється 75 років з дня народження і
48 років наукової діяльності*

ОРЛЮКУ Анатолію Павловичу

відомому вченому, селекціонеру-генетику, доктору біологічних наук, професору, Лауреату Державної премії України в галузі науки і техніки, Лауреату премії Української академії наук в галузі біології, хімії і медицини, академіку Української академії наук, Заслуженому діячу науки і техніки України.

Орлюк Анатолій Павлович є відомим в Україні та за її межами вченим в галузі генетики, селекції та насінництва пшениці, рису, сої, баштанних та інших культур. Він вніс значний вклад у розвиток біологічної та аграрної науки, розробив генетичні принципи і методи селекції і на-

сінництва озимої пшениці, створив високопродуктивні сорти з урожайним потенціалом 80-104 ц/га якісного зерна для зрошуваного і неполивного землеробства південного регіону України.

Народився Анатолій Павлович 28 грудня 1936 року в с. Пиків Калинівського району Вінницької області. Після закінчення в 1955 році Пиківської середньої школи призваний у Радянську Армію, де прослужив три роки. В 1958-1963 роках навчався у Житомирському сільськогосподарському інституті, який закінчив з відзнакою і отримав спеціальність вченого агронома. Спочатку працював методистом у відділі насінництва Житомирського сільгоспінституту, а потім старшим агрономом елітного господарства «Україна» Черняхівського району Житомирської області.

В 1965-1967 рр. навчався в аспірантурі колишнього Всесоюзного селекційно-генетичного інституту (м. Одеса) за спеціальністю «Генетика». Після закінчення аспірантури, в 1968 році захистив кандидатську дисертацію, одержав науковий ступінь кандидата біологічних наук і працював у ВСГІ на посаді молодшого наукового співробітника відділу цитології і генетики, де започаткував наукові дослідження по експериментальному мутагенезу пшениці та ячменю. З 1969 р. працює в Інституті зрошуваного землеробства: спочатку старшим науковим співробітником відділу селекції, а з 1974 р. – завідувачем лабораторії селекції і генетики пшениці. В 1989 році був призначений на посаду керівника Херсонського селекцентру. Доктор біологічних наук з 1990 р., професор з 1992 р. Очолює Херсонське обласне відділення Українського товариства генетиків і селекціонерів (з 1976 р.).

Він зробив вагомий внесок у розвиток вітчизняної біологічної та сільськогосподарської науки. Головний напрям наукових досліджень Орлюка А. П. та колективу селекціонерів, який він очолює – розробка теоретичних основ селекції і створення високоурожайних і високоякісних сортів пшениці м'якої і твердої озимої, а також інших культур, які пристосовані до агроекологічних умов степової і лісостепової зон України. Зокрема, виконані важливі наукові дослідження з питань спеціальної генетики, селекції і насінництва пшениці, рису, сої, ячменю, стоколосу безостого, бавовнику, баштанних культур. Відкрив генетичну природу багатьох кількісних ознак і властивостей у донорах і джерелах із світової колекції пшениці. Розробив фізіолого-генетичну модель інтенсивних сортів озимої пшениці і принципи селекції генотипів з високими урожайним і адаптивним потенціалами. Створив ряд високопродуктивних сортів озимої пшениці, 12 сортів у різні роки районовані і впроваджені у виробництво на зрошуваних і богарних землях України. У Державний реєстр сортів рослин України на 2011 рік занесені 8 сортів озимої м'якої і 2 сорти озимої твердої пшениці. На 3 сорти одержані патенти. На 14 винаходів одержані авторські свідоцтва і патенти.

Зрошуване землеробство

Результати наукових досліджень Орлюка А. П. опубліковані у більш ніж 300 наукових працях, у тому числі 11 книгах і монографіях, підручнику і учбовому посібнику.

Значні заслуги Анатолія Павловича визнано державою і науковою спільнотою:

- Заслужений діяч науки і техніки України;
- Лауреат Державної премії України в галузі науки і техніки;
- Лауреат премії Української академії наук в галузі біології, хімії і медицини;

– Нагороджений трудовою відзнакою «Знак пошани»;

– Знаком «Відмінник аграрної освіти і науки»;

– А.П. Орлюк створив наукову школу Херсонських селекціонерів в Інституті зрошуваного землеробства. Під його науковим керівництвом підготували і захистили дисертації два доктора і 22 кандидата наук за спеціальностями «Селекція і насінництво», «Генетика», «Рослинництво». У найближчий час до захисту будуть подані три кандидатські дисертації. Здійснює наукове керівництво 5-ма аспірантами. Він є членом спеціалізованих вчених рад по захисту дисертацій при Селекційно-генетичному інституті і Херсонському державному аграрному університеті. Член редколегій наукових збірників «Зрошуване землеробство» і «Таврійський науковий вісник». З 1993 року працює за сумісництвом в Херсонському державному аграрному університеті, де займає посаду професора кафедри рослинництва, генетики, селекції і насінництва та викладає дисципліни „Селекція та насінництво сільськогосподарських культур”, „Насіннезавство”, „Селекція рису”, „Спеціальна генетика”. Підготував і видав підручник „Селекція і насінництво рису”, та навчальний посібник „Методи селекції та насінництва рису”. Науковий керівник бакалаврів і магістрів.

А.П. Орлюк постійно підтримує тісний зв'язок з виробництвом, надає значну допомогу керівникам і спеціалістам у реформуванні та розвитку агропромислового комплексу у південних областях України, проводить значну роботу по впровадженню новітніх (у т. ч. сортових) технологій вирощування та насінництва зернових культур у виробництво. Користується безмежним авторитетом і повагою колег, науковців, учнів і аграріїв нашої країни.

Колектив Інституту зрошуваного землеробства НААН від душі, щиро поздоровляє Вас, дорогий Анатолію Павловичу, зі славним ювілеєм, бажає Вам міцного здоров'я, творчої наснаги, сімейного затишку, благополуччя і довгих років життя.